

RJEŠENJA I BODOVANJE UČENIČKIH ODGOVORA – IV. RAZRED

XXXI. NATJECANJE IZ HRVATSKOGA JEZIKA (2026.) – DRŽAVNA RAZINA

Ispit ima **39 zadataka**. Točni odgovori vrijede ukupno **100 bodova**. Bodovna vrijednost zadatka u ispit u napisana je u kvadratiću kraj zadatka. Moguće točno rješenje ili druga točna rješenja odvojena su kosom crtom ili su navedena u zagradama. U rješenjima se sustavno provodi navezivanje, ali valja priznati i učenička rješenja bez navezaka. Valja priznati samo odgovore koji su u cijelosti u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom. Zapis cjelovitoga teksta uz zadatke slušanja nalazi se na kraju rješenja.

1. zadatak

c)

- 1 bod

2. zadatak

a)

- 1 bod

3. zadatak

a)

- 1 bod

4. zadatak

c)

- 1 bod

5. zadatak

d)

- 1 bod

6. zadatak

a)

- 1 bod

7. zadatak

d)

- 1 bod

8. zadatak

(imaginarna) slika / platno

- 1 bod (Priznaju se i drukčije oblikovani točni odgovori.)

9. zadatak

Zbog frazema i kolokvijalizama tekst zvuči razgovorno, neposredno, uvjerljivo i osobno, kao dio razgovora s prijateljem.

- **Sadržajna točnost: 1 bod (Odgovor mora upućivati na postizanje govornikove neposrednosti i uvjerljivosti.)**
- **Jezična točnost: 1 bod (Ako je odgovor sadržajno točan i u cijelosti jezično točan, dobiva se 1 bod. Bod za jezičnu točnost mogu dobiti samo sadržajno točni odgovori.)**

10. zadatak

Međunarodnoj izložbi vizualnih umjetnosti

Lijepu Našu

Prostorno i sadržajno specifična ambijentalna instalacija

Nacionalnoga muzeja moderne umjetnosti

Slikarica tromjesečja

Hrvatskoga društva likovnih umjetnika

- **6 bodova (Svaki u cijelosti točno napisan izraz vrijedi 1 bod. Za više pogrešaka unutar istoga izraza oduzima se samo 1 bod.)**

11. zadatak

Sandro Boticelli već se kao dječak slikarski čeličio radeći na fresci *Red karmelićana* s fra Filippom Lippijem.

- **2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

12. zadatak

Klimtova slika **Cvjetnjak** upotrebljava se kao motivacija za likovno stvaralaštvo djece vrtićke dobi, čime se potiče sloboda, razvoj i umjetničko **sazrijevanje**.

- **2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

13. zadatak

a) njedra **N, s. r., mn. / pluralia tantum**

grudi **A, ž. r., mn. / pluralia tantum**

prsima **L, s. r., mn. / pluralia tantum**

(Svaki točan redak vrijedi 1 bod.)

b) sinonimskoga/sinonimnoga niza / niza sinonima

c) neboje – **imenica**

poput – **prijedlog**

para – **imenica**

nadomak – **prijedlog**

(Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)

- **8 bodova**

14. zadatak

Niz likovnih radionica o hrvatskim vladarima poput kneza Mislava ili kralja Petra Krešimira **IV.** proveden je u našoj školi u školskoj godini **2025./2026.** U radionicama je sudjelovalo čak **38,6 % učenika.** / Niz likovnih radionica o hrvatskim **vladarima**, poput kneza Mislava ili kralja Petra Krešimira **IV.**, proveden je u našoj školi u školskoj godini **2025./2026.** U radionicama je sudjelovalo čak **38,6 % učenika.**

- **2 boda (Za svaku pogrešku oduzima se jedan bod.)**

15. zadatak

U prvoj je rečenici riječ o slikarovoj prvoj slici uopće, a usto je naručena. Druga rečenica znači da je slikar slikao i ranije, ali je ovo njegova prva slika po narudžbi.

Sadržajna točnost: 1 bod

Jezična točnost: 1 bod (Ako je odgovor sadržajno točan i u cijelosti jezično točan, dobiva se 1 bod. Bod za jezičnu točnost mogu dobiti samo sadržajno točni odgovori.)

- **2 boda**

16. zadatak

Mnogi su mislili da je mladi **haški** slikar jedan običan **mračnjak** jer su mu slike bile tamne i tužne. Ipak, neki su u njima vidjeli suptilno **nagovještavanje/nagovješćivanje/navještenje/naviještanje/navješćivanje** novih ideja. Iako ga se smatralo gotovo neuračunljivim, zbog svojega je **vangogovskoga/vangogovskog** stila na kraju ipak simbolično **ustoličen** kao važan umjetnik svoje generacije.

- **5 bodova (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

17. zadatak

a) Za rođendan sam dobila monografiju koja govori o renesansnome kiparstvu / u kojoj se obrađuje tema renesansnoga kiparstva.

b) Kustos je nadgledao kako postavljaju izložke / kako se postavljaju izložci.

- **2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Priznaju se i drukčije oblikovani točni odgovori.)**

18. zadatak

a) od službe/zanimanja / od riječi general / Prezime Generalić upućuje na to da je nastalo od službe ili zanimanja generala. / Predak Generalića obnašao je službu generala.

b) (čisto) slaganje

c) sam, uk / sam-, -uk- / sam, uč/ sam-, -uč-

- **3 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

19. zadatak

prevedenica

- **1 bod**

20. zadatak

a) Gdanjšćanin

b) nobelovac

- **2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

21. zadatak

a) dio (imenskoga) predikata

b) sebe, inspiracije

- **3 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

22. zadatak

- a) Na sinoćnjemu se predavanju o freskama činilo da govornica nije bila očišćena mjesecima.
- b) Očekivao sam da će Petar naslikati zèlèn jer je veliki ljubitelj biljaka.
- **2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Priznaju se i drukčije oblikovani točni odgovori.)**

23. zadatak

- a) galicizmima/Galicizmima. / Pripada galicizmima.
- b) terminološkoj/strukovnoj odrednici / Pripada terminološkoj/strukovnoj odrednici.
- c) pravopisnu, fonološku, morfološku
- d) točkizam/točkanje//točkoslik
- **4 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Pod d) priznati i drukčije oblikovane točne odgovore.)**

24. zadatak

složenica: **enogastroponuda/gastroenoponuda**

pravopisno pravilo: **Riječi koje nastaju dodavanjem stranoga prefiksa ili prefiksoida pišu se sastavljeno.**

značenje: **ponuda vina i hrane / gastronomska i enološka ponuda**

- **3 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Priznaju se i drukčije oblikovani točni odgovori.)**

25. zadatak

a) riječ: **dvosveščani**

glasovne promjene: **nepostojani a / nepostojano a, palatalizacija, jednačenje (suglasnika) po zvučnosti, jednačenje (suglasnika) po mjestu tvorbe**

b) **istarska**

c) kanonski oblik: **prozebao**

glasovne promjene: **nepostojani a / nepostojano a, vokalizacija / zamjena l/o / zamjena l s o / alternacija l/o**

- **9 bodova (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Pod a) mogući su i sljedeći redoslijedi: palatalizacija, nepostojani a, jednačenje po zvučnosti, jednačenju po mjestu tvorbe te nepostojani a, jednačenje po zvučnosti, palatalizacija, jednačenje po mjestu tvorbe.)**

26. zadatak

- a) složeno-sufiksalmom tvorbom
- b) s-mrć-u/s-mrt-ju
- c) zaodijevati
- d) umaknula

- 4 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)

27. zadatak

Slike francuskih impresionista koštaju kao svetoga Petra kajgana / skupe su kao suho zlato / imaju paprene cijene.

Mnogi umjetnici životare bez prebijene pare / na prosjačkome štapu / od danas do sutra / bez prebijene / prebite pare / kao crkveni miši/miševi.

Neki misle da pojedini umjetnici žive na državnim jaslama.

Najbolji slikari svojim slikama izazivaju i idu publici uz dlaku / ne idu publici niz dlaku / ne plešu kako publika svira.

- 4 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Priznaju se i drugi točni odgovori.)

28. zadatak

Ispod slojeva bòjē na Rembrandtovoju slici „Noćna straža” pronađena je dosad neotkrivena skīca.

- 2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)

29. zadatak

grafijski ostvaraj: **jadan bi (1 bod)**

objašnjenje: **Spoj riječi 'jadan bi' izgovorna je cjelina, što znači da se izgovara zajedno. Pritom desnik *n* ispred dvousnenika *b* prelazi u dvousnenik *m* kako bi se izjednačili po mjestu tvorbe i tako se olakšao izgovor.**

Sadržajna točnost: 1 bod (Mora biti objašnjeno jednačenje po mjestu tvorbe.)

Jezična točnost: 1 bod (Ako je odgovor sadržajno točan i u cijelosti jezično točan, dobiva se 1 bod. Bod za jezičnu točnost mogu dobiti samo sadržajno točni odgovori.)

- 3 boda

30. zadatak

a) Doznaje se da je riječ o misalu koji je dovršen 22. veljače 1483. / Riječ je o inkunabuli jer je tiskana 1483. **(Za 1 bod dovoljno je navesti da se saznaje godina dovršetka – 1483.)**

b) *Misal po zakonu rimskoga dvora* **(1 bod)**

c) Tiskanje *Misala po zakonu rimskoga dvora* dokazuje da su se Hrvati u liturgiji smjeli služiti crkvenoslavenskim/staroslavenskim jezikom. / Iako se misa obično služila na latinskome jeziku, tiskanje ovoga djela 1483. dokazuje da se misa u Hrvatskoj mogla služiti i na crkvenoslavenskome/staroslavenskome jeziku.

Sadržajna točnost: 1 bod (Priznaju se i drukčije oblikovani točni odgovori.

Odgovor mora upućivati na služenje mise na slavenskome jeziku.)

Jezična točnost: 1 bod (Ako je odgovor sadržajno točan i u cijelosti jezično točan, dobiva se 1 bod. Bod za jezičnu točnost mogu dobiti samo sadržajno točni odgovori.)

- 4 boda

31. zadatak

a) korijenskim/etimološkim/morfonološkim (pravopisom) **(1 bod – Priznaju se i drukčije oblikovani točni odgovori.)**

b) Mažuranić je vođen ljutnjom/ogorčenošću/razočaranjem. **(1 bod – Priznaju se i drukčije oblikovani točni odgovori.)**

c) Hrvatski su vukovci zagovarali napuštanje korijenskoga pravopisa i zalagali su se za fonološki po načeli *Piši kako govoriš*.

Sadržajna točnost: 1 bod (Priznaju se i drukčije oblikovani točni odgovori.

Odgovor mora upućivati na to da su vukovci odbacivali korijenski pravopis.)

Jezična točnost: 1 bod (Ako je odgovor sadržajno točan i u cijelosti jezično točan, dobiva se 1 bod. Bod za jezičnu točnost mogu dobiti samo sadržajno točni odgovori.)

- 3 boda

32. zadatak

a) Hrvatski je jezik u Italiji službeno, prema zakonu, manjinski jezik, a taj je status ostvario na temelju povijesnoga prava, tj. zato što su govornici hrvatskoga jezika već dugo na teritoriju Italije. / Hrvatski je u Italiji priznat kao manjinski jer su Hrvati, za razliku od novih useljenika, povijesna manjina.

Sadržajna točnost: 1 bod (Priznaju se i drukčije oblikovani točni odgovori.)

Jezična točnost: 1 bod (Ako je odgovor sadržajno točan i u cijelosti jezično točan, dobiva se 1 bod. Bod za jezičnu točnost mogu dobiti samo sadržajno točni odgovori.)

b) moliškim (1 bod)

- 3 boda

33. zadatak

Autor smatra da je slika *Ecce homo* umjetnički bezvrijedna, ali da ima duhovnu vrijednost. / Autor doživljava sliku kao slikaričin iskren i istinit doživljaj Isusa Krista iako je loše naslikana.

Sadržajna točnost: 1 bod (Priznaju se i drukčije oblikovani točni odgovori. Odgovor mora upućivati na duhovnu vrijednost slike i/ili njezinu autentičnost.)

Jezična točnost: 1 bod (Ako je odgovor sadržajno točan i u cijelosti jezično točan, dobiva se 1 bod. Bod za jezičnu točnost mogu dobiti samo sadržajno točni odgovori.)

- 2 boda

34. zadatak

Stekla je slavu tako da su je ismijavali na internetu.

- 1 bod (Priznaju se i drukčije oblikovani točni odgovori koji upućuju na internetsko izrugivanje.)

35. zadatak

diletantska slikarija / diletantskoj slikariji

- 1 bod

36. zadatak

Ljudi su ismijavali sliku i njezinu autoricu smatrajući je smiješnom, a istodobno i svetogrdem. / Prikaz je Isusa smiješan, a to ljudi smatraju nedostojnim i uvredljivim.

Sadržajna točnost: 1 bod (Priznaju se i drukčije oblikovani točni odgovori koji upućuju na komičnost/apsurdnost i uvredljivost slike.)

Jezična točnost: 1 bod (Ako je odgovor sadržajno točan i u cijelosti jezično točan, dobiva se 1 bod. Bod za jezičnu točnost mogu dobiti samo sadržajno točni odgovori.)

- 2 boda

37. zadatak

Riječ *raspet* ima denotativno religijsko značenje povezano s motivom Krista, ali i preneseno značenje javne osude ili izrugivanja na društvenim mrežama.

Sadržajna točnost: 1 bod (Priznaju se i drukčije oblikovani točni odgovori.

Odgovor mora upućivati na doslovno i preneseno značenje riječi *raspet* u kontekstu polaznoga teksta.)

Jezična točnost: 1 bod (Ako je odgovor sadržajno točan i u cijelosti jezično točan, dobiva se 1 bod. Bod za jezičnu točnost mogu dobiti samo sadržajno točni odgovori.)

- 2 boda

38. zadatak

d)

- 1 bod (Ne priznaju se podcrtani odgovori.)

39. zadatak

c)

- 1 bod (Ne priznaju se podcrtani odgovori.)

Počinje prvi dio ispita sa zadatcima slušanja na državnome Natjecanju iz hrvatskoga jezika. Zvučni zapis slušat ćeš dva puta. Između tih dvaju slušanja bit će stanka od 20 sekunda za ponovno čitanje zadataka. Prije slušanja polaznoga teksta pročitaj zadatke. Za čitanje zadataka prije slušanja polaznoga teksta imaš 40 sekunda.

Sad ćeš čuti zvučni zapis polaznoga teksta dva puta. Tijekom prvoga slušanja pažljivo prati zadatke u ispit. Možeš se koristiti radnim listom. Slijedi prvo slušanje.

Znaš ono kad uđeš u galeriju i vidiš ogromno platno, tri crte, jednu mrlju i naslov tipa Unutarnji nemir br. 7? E, to ti je apstraktno slikarstvo. I sad bi ti, navodno, trebao stati, šutjeti i osjećati nešto duboko. A ja, iskreno, osjećam samo laganu nelagodu jer imam dojam da me netko fino vuče za nos i prodaje mi maglu.

Nemoj me krivo shvatiti, znam ja da su tu Pollock, Rothko, Kandinsky... Da, povijest umjetnosti, revolucija forme, oslobađanje boje i linije. Sve pet. Ali kad mi netko kaže da je prolijevanje boje po platnu „razgovor s podsviješću”, ja se pitam nije li to samo dobar izgovor za – nerad. Pollock je, recimo, kapao boju. Super. Moj susjed Marko kapne boju kad farba ogradu, ali njega nitko ne zove genijem.

Prijateljica Ana, koja inače nema veze s umjetnošću, jednom mi je rekla: „Ako moram pročitati tri zida teksta da bih shvatila sliku, onda problem nije u meni.” I iskreno, teško joj je proturječiti. Čini mi se kako često ispada da, ako ti se slika ne sviđa, nisi dovoljno „osjetljiv” ili „educiran”. Kao da je krivnja uvijek na promatraču, a netko mu pritom još i baca prašinu u oči velikim riječima.

S druge strane, imam frenda Luku koji se kune da u Rothkovim bojama istodobno osjeća mir i tugu. Kaže da ga to pogodi jače nego bilo koji realistični prizor. I okej, poštujem to. Ali meni to i dalje izgleda kao skupa tapeta s egzistencijalnom krizom.

Možda je problem u tome što apstraktno slikarstvo često zvuči pametnije nego što izgleda. Ili obrnuto. U svakome slučaju, dok gledamo neku mrlju vrijednu milijune, ne mogu se oteti dojmu da se netko vrlo dobro snašao – a to nismo mi.

Slijedi drugo slušanje.

Ponovno se čita polazni tekst.

Prvi dio ispita sa zadatcima slušanja gotov je. Možeš nastaviti rješavati ispit.